

SUDSKA KRONIKA: SLUCAJ MILOSEVIC

Author: IWPR
ICTY

Visoki vojni oficir tvrdi da je u vrijeme trajanja sukoba na Kosovu Milosevic osobno inzistirao na vojnoj i policijskoj disciplini.

Na sudjenju bivsem jugoslavenskom predsjedniku, Slobodanu Milosevicu, izneseni su ovoga tjedna dokazi da je okrivljeni osobno naredio vojnim i policijskim starjesinama da budu rigorozni kada je rijec o zlocinima koje su tokom sukoba na Kosovu pocinili njihovi potcinjeni.

Milosevica se tereti za nadziranje sistematske kampanje ubijanja, silovanja i pljackanja, koja je na Kosovu tokom 1998. i 1999. vodjena protiv albanskog stanovnistva, i koja je navodno rezultirala progonom oko 800.000 civila.

Medjutim, ovojotjedni svjedok obrane – penzionirani nacelnik sigurnosti Vojske Jugoslavije (VJ), Geza Farkas – izjavio je kako je u dva navrata osobno prisustvovao predsjednikovim obracanjima u kojima je naglasavana neophodnost da svi zlocini za koje se sumnjice pripadnici sluzbi sigurnosti budu istrazeni, a pocinioci kaznjeni.

Osim toga, Milosevic se – po rijecima ovog svjedoka – iskreno protivio prisustvu srpskih paravojnih jedinica na Kosovu.

U medjuvremenu, posljednje ovojotjedno zasjedanje nije odrzano zbog pogorsanja optuzenikovog zdravstvenog stanja. Buduci da detaljnije informacije o tome nisu objavljene, ostalo je nejasno radi li se i ovoga puta o Milosevicevim kronicnim problemima s krvnim tlakom.

Prije toga je Farkas sucima ispricao kako je na mjesto nacelnika vojne sluzbe sigurnosti postavljen 24. ozujka/marta 1999. A istoga su dana poceli i zracni napadi NATO-a na Jugoslaviju, ciji je cilj bilo zaustavljanje navodnog nasilja nad lokalnim albanskim stanovnistvom, i koji su trajali 11 tjedana.

Farkas je opisao kako ga je, mjesec dana prije no sto je izabran na spomenutu funkciju – u vrijeme dok je obavljao duznost pomocnika ministra obrane u jugoslavenskoj vladi – Milosevic pozvao na razgovor. Vec je tom prilikom, po rijecima svjedoka, okrivljeni inzistirao na sprijecavanju daljeg narušavanja ugleda VJ-a i zlocinackog ponasanja njenih pripadnika.

Svjedok se prisjetio kako su, neposredno po njegovom stupanju na duznost, poceli pristizati i sporadicni izvjestaji o zlocinima koje su pripadnici VJ-a navodno pocinili na Kosovu. I tako je 1. svibnja/maja, Farkas – od strane nacelnika generalstaba VJ-a, Dragoljuba Ojdanica – bio poslan na teren kako bi pokrenuo istragu o tim zlocinima.

Svjedok tvrdi da su neki od zlocina koji su pripisivani vojsci zapravo bili posljedica krvne osvete unutar same albanske zajednice. U ostalim se slucajevima navodno radilo o „infiltraciji“ pocinilaca u redove VJ-a. Pa ipak, Farkas je priznao kako je bilo i pojedinačnih primjera u kojima su zlocine zaista pocinili vojnici.

Nakon sto se vratio s Kosova i sacinio izvjestaj o tamosnjim zbivanjima, Farkas je 17. svibnja/maja prisustvovao sastanku koji je Milosevic odrzao s vojnim i policijskim vrhom. Milosevic je i tada ponovio kako

svaki eventualni zlocin vojske ili policije mora biti istrazen i pravno sankcioniran.

Ubrzo potom, Farkas je na Kosovo uputio ekipu na cijem se celu nalazio njegov zamjenik Aleksandar Vasiljevic. Nekoliko tjedana kasnije, Vasiljevic je navodno izvjestio da su neki kazneni postupci pokrenuti, te da se istrage „intenziviraju“.

Po rijecima svjedoka, tokom trajanja sukoba na Kosovu pokrenuta su 382 kaznena postupka za zlocine pljacke, silovanja i ubojstva. „Vojska je ucinila sve sto je bilo u njenoj moci“, naglasio je Farkas.

Tuzioci pak tvrde kako dokumentacija VJ-a pokazuje da je za ubojstva pocinjena na Kosovu vojska osudila tek nekolicinu svojih pripadnika. Farkas je potvrdio da su postupci bili prekinuti vec u lipnju/junu, kada se pod pritiskom NATO-a vojska pocela povlaciti s Kosova.

Farkas je ukazao i na to da je na sastanku odrzanom 17. svibnja/maja 1999. Milosevic izrazio nezadovoljstvo cinjenicom da je srpska policija u svoj sastav primila i 30 ljudi kojima je prije toga zapovijedao paravojni lider Zeljko Raznatovic, poznatiji kao Arkan. Neke od tih osoba su, kaze Farkas, vec tada bile pod istragom.

Inzistirajuci na tome da spomenuta grupa bude vracena sa terena, Milosevic je istakao kako takvim pojedincima ni ubuduce, „ni pod kojim uvjetima“, ne smije biti dopusteno djelovanje.

Svjedok je odbacio navode iz iskaza koji je o istom sastanku u veljaci/februaru 2003. dao Vasiljevic. Potonji je, naime, izjavio kako Milosevic, nakon sto je cuo da se na Kosovu nalaze i Arkanovi ljudi „uopce nije reagirao, kao da to nije ni kazano“.

Farkas je priznao da, za razliku od Vasiljevica, ne posjeduje biljeske s tog sastanka.

Tokom unakrsnog ispitivanja, Farkas je odbacio tezu tuzioca Dzefrija Najsa (Geoffrey Nice) po kojoj je on sam za nacelnika vojne sluzbe sigurnosti bio postavljen poglavito zbog toga sto je bio sklon povladjivanju i podlozan manipulacijama.

Farkas je priznao da je nacelnik generalstaba Ojdanic bio njegov skolski drug. Medjutim, rekao je i kako je tek od Najsa cuo za to da je njegov prethodnik na mjestu starjesine za sigurnost bio smijenjen nakon sto je objavio clanak u kojem se zalagao za uravnotezeniji pristup situaciji na Kosovu.

Svjedok je odbacio optuzbe da je kao pomocnik ministra obrane odgovoran za to sto je, u skladu s planovima jugoslavenske civilne obrane o izazivanju konflikta na Kosovu, sudjelovao u tajnom naoruzavanju srpskog dijela stanovnistva.

Sa druge strane, Najs se – u nastojanju da dokaze potonji navod – pozvao na naredbu od 21. svibnja/maja 1998., u kojoj se od lokalnih duznosnika zahtjeva da sacine popise „za svrhe naoruzavanja stanovnistva“. Iz dokumenta se vidi i da je naglasak bio stavljen na zastitu onih naselja „u kojima su Srbi i Crnogorci predstavljali manjinu i gdje su sve cesce postajali mete napada albanskih terorista“.

Farkas je uzvratio da je naoruzavanje ipak bilo obavljeno u skladu s vazecim jugoslavenskim propisima.

Sudjenje ce biti nastavljeno 15. studenoga/novembra.

Michael Farquhar je izvjestac IWPR-a iz Londona.

Location: Kosovo

Focus: Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/sudska-kronika-slucaj-milosevic-40>